

Ook als 'entertainer' breekt Tim Fransen de menselijke geest moeiteloos open

*Tim Fransen toont aan dat het voor de mens bijna onweerstaanbaar is om zich moreel superieur te voelen.
Sjoerd Derine*

Cabaretier annex filosoof Tim Fransen gooit het over een andere boeg. Geen hoogdravende praatjes meer, maar vermaak voor de massa. Een illusie natuurlijk, want zelfs de vorm is inhoud in *Onbekommerd*. Daar doen zijn flauwe piemelgrappen weinig aan af.

De man die tweemaal achter elkaar de Poelifinario in de categorie Engagement won, draagt een glimmend showbizjasje. Op zijn hoofd rust een hoge hoed. Hij zingt, doet dansjes, drumt en heeft goocheltrucs bij zich. Dat filosofische gelul is uit de tijd.

Ja, ik wil elke dag het laatste nieuws vanuit Amsterdam ontvangen.

Uiteraard is direct glashelder dat Fransen dit niet lang vol zal houden. Toch ga je erin mee. Toch wil je weten hoe hij in godsnaam zonder te kijken een Rubiks kubus oplost. En dat is precies de bedoeling. De kern van *Onbekommerd* bestaat uit twee vragen: hoeveel illusies en entertainment heeft de mens nodig om de realiteit aan te kunnen? En hoeveel illusies en entertainment kunnen we ons veróórloven?

De overdaad aan triviaal vermaak, aan goocheltrucs, is immers een vorm van hersenspoeling. Drukt op knoppen die ook politici en marketeers gebruiken. Ons brein is gemakkelijk te foppen. Het laat zich verleiden tot zijpaadjes die steeds verder van de hoofdweg af voeren.

Hoewel die gedachte niet wereldschokkend is, heeft Fransen er een zeer coherent en rijk cabaretprogramma omheen gebouwd. Met zijn eigen zijpaadjes sust hij je half in slaap, zeker als je zijn ietwat obsessieve liefde voor flauwe piemelgrappen deelt.

Ergens weet je best dat de klap gaat komen. Dat de cabaretier geen konijn uit zijn hoge hoed zal toveren, maar zo'n enorme vuist waarmee tekenfilmfiguren tegen de grond worden geslagen.

Aliens

De eerste twee voorstellingen van Fransen draaiden om grote filosofen. Die formule liet hij los met *De mens en ik*, waarin aliens wilden weten of de mens uiteindelijk meer goed of kwaad doet. Daarmee vond hij een theatrale vorm om zijn intellectuele ei te leggen.

Onbekommerd zet een volgende stap in die richting. Niet alleen omdat Fransen zogenaamd de rol van entertainer op zich neemt, maar ook door fraaie decorvondsten. Het moment dat de bontgekleurde achtergrond overgaat in miezerregen zorgt voor kippenvel. Een daverende drumsolo met lichtgevende stokken evenzeer, als onheilspellende overgang naar het duistere hart van dit programma.

Daarin toont Fransen aan dat het voor de mens bijna onweerstaanbaar is om zich moreel superieur te voelen. Maar goed en kwaad zijn niet alleen in iedereen aanwezig, als je niet oppast wordt jouw kwaad door de goocheltrucs van anderen geactiveerd. Onze autonomie is de grootste illusie van allemaal.

Pas als we de Holocaust zien als een les voor onszélf, beginnen we dat een beetje te snappen, aldus Fransen. Op de deur van theaters waar hij deze prachtige voorstelling speelt, zou een mooie middelvinger naar de nazi's kunnen staan: kennis maakt vrij.